

ΛΟΥΙΤΖΙ ΠΙΡΑΝΤΕΛΛΟ

Έτσι είναι
αν έτσι νομίζετε

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΞΕΝΙΑ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΣΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝ ΕΤΣΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ

ΛΟΥΙΤΖΙ ΠΙΡΑΝΤΕΛΛΟ

ΕΤΣΙ ΕΙΝΑΙ
ΑΝ ΕΤΣΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ

Μετάφραση
ΞΕΝΙΑ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Θέατρο

Λουίτζι Πιραντέλλο, Έτσι είναι αν έτσι νομίζετε

Τίτλος πρωτοτύπου: Luigi Pirandello, *Così è (se vi pare)*

Μετάφραση: Ξένια Καλογεροπούλου

Υπεύθυνη έκδοσης: Υβόνη Καρύδη

Διόρθωση: Θανάσης Κοκολόγος

Σελιδοποίηση: ΦΑΣΜΑ ΑΦΟΙ Καπένη Κ. & Α. Ο.Ε.

Φιλμ, μοντάζ: Μαρία Ποινιού-Ρένεση

Copyright© για τη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα,

Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε. (Εκδόσεις Πατάκη) και

Ξένια Καλογεροπούλου, 2017

Πρώτη έκδοση στην ιταλική γλώσσα το 1918

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Φεβρουάριος 2018

K.E.T. A112 K.E.Π. 75/18 ISBN 978-960-16-3158-5

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 46, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑΣ

9

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

15

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ

83

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ

125

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑΣ

Το καλοκαίρι του 2013 είχε αναλάβει ο Δημήτρης Καραντζάς να σκηνοθετήσει στο Εθνικό Θέατρο το Έτσι είναι αν έτσι νομίζετε του Λουίτζι Πιραντέλλο. Θα μετείχα κι εγώ στη διανομή, παίζοντας τον ρόλο της κυρίας Φρόλα.

Ο Δημήτρης σκεφτόταν να χρησιμοποιήσει μια καινούρια μετάφραση και είχαμε μαζί την ιδέα να δουλέψω δοκιμαστικά κάποιες σκηνές και να δούμε αν το αποτέλεσμα θα μας αρέσει.

Το κείμενο δεν είχε ιδιαίτερες γλωσσικές δυσκολίες. Αυτό που με προβλημάτισε περισσότερο ήταν να βρω τρόπους να βγαίνει καθαρά το νόημα της κάθε σκηνής χωρίς να χρειάζεται να το εξηγήεις ή να το εκλογικεύεις, διατηρώντας παράλληλα τον πυκνό και συχνά πυρετώδη ρυθμό του διαλόγου.

Τελικά, με τη σύμφωνη γνώμη του σκηνοθέτη αλλά και την τακτική συνεργασία μαζί του, πέρασα εκείνο το καλοκαίρι βυθισμένη στον κόσμο του Πιραντέλλο.

Η μετάφραση έγινε από το ιταλικό κείμενο, αλλά είχα τη δυνατότητα να τη συγκρίνω και με μεταφράσεις στα γαλλικά και στα αγγλικά, βλέποντας και τις λύσεις που είχαν υιοθετήσει άλλοι μεταφραστές.

Για την παράσταση θεωρήσαμε χρήσιμο να κάνουμε κάποιες περικοπές στο κείμενο. Εδώ όμως το έργο

ΕΤΣΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝ ΕΤΣΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ

παρουσιάζεται ολόκληρο, όπως το έγραψε ο συγγραφέας.

Η παράσταση ανέβηκε στις 21 Φεβρουαρίου του 2014.

Ξένια Καλογεροπούλου
Ιούνιος 2017

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Μετάφραση: Ξένια Καλογεροπούλου
Σκηνοθεσία: Δημήτρης Καραντζάς
Κίνηση: Σταυρούλα Σιάμου
Σκηνικά: Ελένη Μανωλοπούλου
Κοστούμια: Ιωάννα Τσάμη
Ηχητικός σχεδιασμός – Μουσική: Κορνήλιος Σελαμσής
Συνεργασία στη δραματουργία: Κατερίνα Κωνσταντι-
νάκου

Φωτισμοί: Αλέκος Αναστασίου
Βοηθός σκηνοθέτη: Θεοδώρα Καπράλου
Βοηθός σκηνογράφου: Τίνα Τζόκα

Διανομή (με αλφαβητική σειρά)

Φρόλα: Ξένια Καλογεροπούλου
Αμάλια Αγκάτσι: Μαρία Κεχαγιόγλου
Υπηρέτης/Τσεντούρι: Μιχάλης Κίμωνας
Κυρία Σιρέλλι: Έμιλυ Κολιανδρή
Κύριος Σιρέλλι: Θύμιος Κούκιος
Κυρία Τσίνι: Υβόννη Μαλτέζου
Λαμπέρτο Λαουντίζι: Κώστας Μπερικόπουλος
Κύριος Πόνζα: Μιχάλης Οικονόμου
Ντίνα: Ελίνα Ρίζου
Κυρία Πόνζα: Σταυρούλα Σιάμου
Αγκάτσι: Γιώργος Συμεωνίδης
Νομάρχης: Μηνάς Χατζησάββας

ΕΤΣΙ ΕΙΝΑΙ
ΑΝ ΕΤΣΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

(Ένα σαλόνι στο σπίτι του συμβούλου Αγκάτσι. Κοινή είσοδος στο βάθος. Πλαϊνές είσοδοι δεξιά και αριστερά. Όταν σηκώνεται η αυλαία, βλέπουμε τον Λαμπέρτο Λαουντίζι να περπατάει πέρα δώθε εκνευρισμένος. Είναι κομψός, καλοντυμένος χωρίς εκζήτηση, γύρω στα σαράντα και φοράει ένα σακάκι σε χρώμα μοβ με μαύρα πέτα και μαύρη τρέσα. Διαθέτει κοφτερό μυαλό, εκνευρίζεται εύκολα, αλλά στη συνέχεια μπορεί να γελάει, ν' αφήνει τον καθένα να λείι ότι θέλει κι αυτός να απολαμβάνει το θέαμα της βλακείας των άλλων.)

ΛΑΟΥΝΤΙΖΙ

Α, και πήγε να παραπονεθεί στον νομάρχη;

ΑΜΑΛΙΑ

(Γύρω στα σαράντα πέντε, με γκριζα μαλλιά. Φαίνεται να νιώθει αρκετά σημαντική λόγω της κοινωνικής θέσης του συζύγου της, αλλά αφήνει να εννοηθεί ότι, αν ήταν στο χέρι της, ίσως θα φερόταν πολύ διαφορετικά.)

Λαμπέρτο, χρυσέ μου, δεν καταλαβαίνεις. Ο άνθρωπος είναι κατώτερός του.

ΛΑΟΥΝΤΙΖΙ

Κατώτερός του πού; Στη νομαρχία. Όχι στο σπίτι του.

ΝΤΙΝΑ

(Δεκαεννέα χρονών, με ένα ύφος ότι τα καταλαβαίνει όλα, πιο πολύ από τη μαμά της και από τον μπαμπά της. Αυτό το ύφος της όμως μαλακώνει από τη ζωντάνια και τη νεανική της χάρη.)

Έρθε να εγκαταστήσει την πεθερά του, εδώ δίπλα. Στον ίδιο όροφο μ' εμάς.

ΛΑΟΥΝΤΙΖΙ

Δικαίωμά του. Άδειο ήταν το διαμέρισμα και το νοίκιασε για την πεθερά του. Τι θες να πεις τώρα; Ότι η πεθερά του είχε την υποχρέωση να κάνει αμέσως μια βίζιτα στη σύζυγο και στη θυγατέρα του αφεντικού του γαμπρού της;

ΑΜΑΛΙΑ

Ποιος μίλησε για υποχρέωση; Εμείς κάναμε το πρώτο βήμα. Η Ντίνα κι εγώ πήραμε την πρωτοβουλία να επισκεφτούμε αυτή την κυρία. Μόνο που εκείνη δεν καταδέχτηκε να μας δεχτεί. Κατάλαβες;

ΛΑΟΥΝΤΙΖΙ

Και τι πάει τώρα να ζητήσει ο άντρας σου από τον νομάρχη; Να επιβάλει εκ των άνω μια κοινωνική φιλοφρόνηση; Να αναγκάσει αυτή την κυρία να σας καλέσει σε τσάι;

ΑΜΑΛΙΑ

Μια δίκαιη επανόρθωση. Τίποτ' άλλο. Δεν αφήνεις δύο κυρίες να περιμένουν έτσι, μπροστά σε μια πόρτα.

ΛΑΟΥΝΤΙΖΙ

Αυτό είναι κατάχρηση εξουσίας, καθαρή τυραννία. Δηλαδή δεν έχει ο άλλος το δικαίωμα να κάθεται στο σπιτάκι του με την ησυχία του;

ΑΜΑΛΙΑ

Δεν εννοείς να καταλάβεις. Τη φιλοφρόνηση την κάναμε πρώτες εμείς και μάλιστα σε μια ξένη.

ΝΤΙΝΑ

Θιέ μου αγαπημένε, ηρέμησε τώρα. Φοβερός είσαι! Εντάξει, το παραδεχόμαστε ότι μαζί μ' αυτή την έφεση για ευγένεια είχαμε και λιγούλακι περιέργεια. Φυσικό δεν είναι;

ΛΑΟΥΝΤΙΖΙ

Καθόλου φυσικό. Να κοιτάτε τη δουλειά σας.

ΝΤΙΝΑ

Θείε, άκουσέ με λίγο. Ας πούμε ότι εσύ κάθεσαι εδώ και δεν έχεις καμιά απολύτως διάθεση να ενδιαφερθείς για όσα συμβαίνουν γύρω σου. Εντάξει; Αλλά έρχομαι εγώ και με μεγάλη σοβαρότητα... ή μάλλον όχι... με μια πένθιμη κατεβασμένη μούρη σαν αυτού του κυρίου που επιμένεις να υπερασπίζεσαι, έρχομαι και σου ακουμπάω εδώ μπροστά σου... τις παντόφλες της μαγείρισσας.

ΛΑΟΥΝΤΙΖΙ

Τι σχέση έχουν τώρα οι...

ΝΤΙΝΑ

Περίμενε... τι να... ναι, φέρνω ακόμα εδώ το σίδερο που σιδερώνουμε, τον πλάστη... που ανοίγουμε τη ζύμη και το πινέλο που έχεις για να κάνεις σαπουνάδα όταν ξυρίζεσαι. Τα φέρνω όλα και τ' ακουμπάω εδώ σ' αυτό το τραπεζάκι. Θα φταις τώρα εσύ αν σε πιάσει περιέργεια για όλα αυτά τα πράγματα που θα έχω βάλει εδώ μπροστά σου;

ΛΑΟΥΝΤΙΖΙ

Είσαι όμως μια μουσίτσα... Δουλεύει το μυαλουδάκι σου, δε λέω. Μην ξεχνάς όμως και με ποιον έχεις να κάνεις. Με μένα... τον θείο σου.

